

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34,
4921 KG Made
Tel: 0162-683323

Nieuwsbrief 2 Jaargang 23 maart 2020

Graag nodigen wij u uit voor de algemene ledenvergadering met aansluitende lezing van Cees Schuller over de "Rondvaartbedrijven rondom De Biesbosch"

Wanneer:	8 april 19.15 uur ledenvergadering daarna om 20.15 uur de lezing
Waar:	Hotel-partycentrum 't Trefpunt te Made Raadhuisplein 1a Made
Tijdstip:	Aanvang 20.00 uur

Z-Acht

bron: rondvaartbedrijf De Zilvermeeuw

Eerste rondvaartboot

bron: archief Cees Schuller

Lezing 8 april a.s.

We kennen Cees Schuller ondertussen als een enthousiaste verteller die ons mooie, originele illustraties weet voor te toveren. Na zijn verhalen over de Thor en de postboten in de Biesbosch komen deze keer de **rondvaartboten** in en rondom De Biesbosch aan bod. Zo rond 1950 werden de eerste boten daartoe in de vaart genomen; het waren oude aken die in de winterperiode in de Biesbosch gebruikt werden voor het vervoer van o.a. riet en wilgenhout. Om de vaartuigen ook in de zomer nuttig te kunnen gebruiken, werd er dan het bovenstuk van een autobus op geplaatst. Zie daar een fraaie rondvaartboot. Vanuit Drimmelen en Werkendam voeren die dan de Biesbosch in.

Met vaste vertrektijden werkte men nog niet. Voor de afsluiting van het Haringvliet werd het vaarschema aangepast aan het getij van eb en vloed. Later moest vanwege de komst van de spaarbekkens het vaarschema weer aangepast worden.

Biesboschtochten waren mogelijk vanuit Lage Zwaluwe, Drimmelen, Werkendam, Geertruidenberg, Hank of Woudrichem.

Zoals we van Cees gewend zijn belooft het weer een mooie, bijzondere lezing te worden. Vooral de mensen die geïnteresseerd zijn in de Biesbosch (en wie van ons is dat niet) zullen weer veel fraaie, herkenbare dingen te horen en zien krijgen.

Algemene ledenvergadering

Voorafgaand aan deze lezing houden wij vanaf 19.15 uur onze jaarlijkse algemene ledenvergadering. Om deze Nieuwsbrief niet extra dik te maken, vindt u agenda en jaarverslag van onze secretaris op onze website. Tijdens de vergadering zal onze penningmeester traditie getrouw weer verslag doen van de inkomsten en uitgaven en haar begroting voor het komend verenigingsjaar presenteren.

Het thema van de Open Monumentendag op 13 september 2020 is dit jaar “Leermonumenten”.

Het bestuur van onze vereniging wil dit jaar tijdens de Open Monumentendag in september graag aandacht besteden aan het **onderwijs** zoals dat vroeger op de dorpen Made en Drimmelen plaatsvond.

Omdat dat veel voorbereiding vergt, zijn wij op zoek naar **leden en/of andere vrijwilligers** die ons daarbij **willen helpen**. Hebt u ideeën, locaties of materialen (foto's, rapporten, schoolboeken, poezie plaatjes, wandplaten, kaarten e.d.), schroom dan niet contact met ons op te nemen. Uiteraard gebruiken wij die dan graag in bruikleen.

Verhalen die over het onderwijs te maken hebben, zijn ook van harte welkom.

Schroom niet en meld u aan bij het secretariaat:

heemkundemadedrirmelen@gmail.com

Excursie naar “De Zwarte Schuur” in De Biesbosch.

De Heemkundekring Made en Drimmelen wil op **6 juni a.s.** een excursie organiseren naar “De Zwarte Schuur” in de polder “De Lepelaar” in de Biesbosch. Er kunnen maximaal 60 deelnemers mee. Iedere deelnemer zorgt zelf voor vervoer naar Hank, eventueel onderling af te spreken.

Vertrek met de fluisterboot vanaf Vissershong om **13.00 uur**, aanwezig om **12.30 uur**. **13.30 uur** ontvangst in “De Zwarte Schuur”, waar we beginnen met een rondleiding onder leiding van een gids. Daarna koffie/thee pauze. Dan wandeling in de polder “De Lepelaar” langs de Palingsloot in twee groepen onder leiding van een gids.

Vertrek en einde excursie vanaf “De Zwarte Schuur” om **16.30 uur** naar Vissershong.

Adres is: Vissershong 2 4273 PE Hank.

Zorg dat je op tijd bent!!!

Introducees zijn ook welkom.

Opgave voor deelname graag tijdig via het secretariaat:

heemkundemadedrirmelen@gmail.com

of via 0162 683323. **Sluitingsdatum voor deelname 16 mei 2020.**

Deelnamekosten per persoon € 17,50 .

Dit bedrag over maken op rekeningnr.:NL34RABO 0150 633 750 onder vermelding excursie Zwarte Schuur.

Verslag lezing “Het Spel Carnaval” door Frank Timmers

Op woensdag 19 februari jl. werd een lezing over Carnaval gehouden in 't Trefpunt te Made. Hiervoor was Frank Timmers uit Prinsenbeek uitgenodigd. Waarschijnlijk vanwege de weersomstandigheden of drukke voorbereidingen voor Carnaval bleef het aantal aanwezigen hangen bij ongeveer 50 personen. Na een korte inleiding door de voorzitter, die zich afvroeg of Carnaval echt wel zo'n Katholiek feest is, werd het woord aan de spreker gegeven.

Frank, in het dagelijks leven redactiechef bij BN/DeStem, begon met dat Carnaval niet het feest is van “maskers op” maar van “maskers af”. Tijdens Carnaval mag je even jezelf zijn.

Carnaval heeft een heidense oorsprong. In de tijd dat het jaar nog met de lentemaand maart begon, was het "vruchtbaarheidsfeest". Men hoopte op een goede oogst op het land en aanwas voor het vee. Het feest was ook te vergelijken met Oud en Nieuw. Er werd uitbundig afscheid genomen van het oude en men keek uit naar het nieuw. Dat afscheid nemen ging gepaard met veel lawaai en vuur. Iets wat je nu ook nog hebt tijdens de jaarwisseling. En natuurlijk ook veel drank.

Eerste tekenen van een Vastenavondfeest in West Brabant is er in 1364 op het kasteel van Jan van Zevenbergen. Er werden spelen en kluchten opgevoerd met parodieën op belangrijke overheidspersonen en kerkelijke zaken. In 1475 werd in Bergen op Zoom een scheppingsverhaal opgevoerd. Jeroen Bos en Bruegel maakten schilderijen over Vastenavond. De Vastenavondspelen waren vrouw en dier onvriendelijk (gansrijden, katknuppelen e.d.) Tijdens de 80-jarige oorlog komen er pogingen op een verbod op de Vastenavondfeesten. Er mogen geen maskers gedragen worden. Het feesten gaat op kleine schaal, vaak binnenskamers, door. Na de Franse tijd wordt het Carnaval als feest pas echt geïntroduceerd. Als snel ontstaan er weer misstanden en proberen overheid en kerk rond 1850 het feest in te perken. Dit lukt niet helemaal, het feest gaat door en er verschijnen de eerste Carnavalskrantjes. Ook is er levendige handel in oude kleding. Er wordt volop gespot met de elite. In 1883 heeft Den Bosch de eerste Prins Carnaval. Breda volgt in 1889. Tijdens de Twee Wereldoorlog was er weer beperking van het feest; geen verkleedpartijen en alleen maar in de beslotenheid van cafés feesten.

Een echte erkenning van het feest van Carnaval volgt na de Tweede Wereldoorlog. Voor onze provincie hadden Bergen op Zoom en Den Bosch een voorbeeldfunctie voor het vieren van Carnaval. In 1958 is er in Made een begin van een organisatie en het jaar daarop is er het eerste feest.

Na de pauze vertelde Frank Timmers nog over de herkomst van bepaalde elementen tijdens het Carnavalsfeest. De prins is een tijdelijke vorst in een omgekeerde wereld die oorspronkelijk na het feest moest sterven. Het verkleden is in sommige plaatsen het opheffen van de sociale klassen. Iedereen is allemaal gelijk. Daarom allemaal boerenkielen aan of een oud gordijn om. Tonpraten of sauwelen is even stoom afblazen en spotten met de elite. Oorspronkelijk deed dit de nar. Plaatsen krijgen tijdens Carnaval een andere naam, soms zijn dit scheldnamen of iets uit de historie. Vaak hebben de plaatsen dan een naam met de uitgangen als "stad", "dorp", "rijk", "donk", "gat" of "land". De Raad van Elf zou te herleiden zijn op een raad van elf vooraanstaanden die na het overlijden van Hertog Anton van Bourgondië de voogdij over zijn minderjarige opvolger voerde. Het "gekke" getal 11 staat tussen 2 belangrijke getallen in 10 (10 geboden, 10 vingers en 10 tenen) en 12 (12 apostelen, 12 maanden in een jaar en 12 uren op een klok).

Ook het afscheid is belangrijk bij Carnaval: er volgt een verbranding van een symbool (Oos Jaas) of het wegdragen of begraven ervan.

De spreker eindigde zijn rede met zijn zorgen over de toekomst van het feest; belemmeringen als vergrijzing, te veel in het jaar door te doen, bouwkosten, een locatie voor de bouw en als laatste steeds meer regelgeving door de overheid, doemen op. Zijn slotwoorden waren weer positief: het feest zit zo diep verankerd in de mens dat het altijd wel zal blijven bestaan.